

מכון תל אביב לפסיכואנליזה בת זמננו
Tel Aviv Institute for Contemporary Psychoanalysis

תוכנית הלימודים

שנה"ל תשפ"ג | 2022-2023

לימודי הכשרה

לימודי חובה:

סמינרי הדרכה קליניים
שיעורים עיוניים

לימודי ליבה:

שיעורי תאוריה
שיעורי מהות

לימודי בחירה:

שיעורי בחירה
שיעורי בחירה בינתחומיים
שיעורי בחירה חברתיים

למידה מעבר להכשרה

סדנאות
סמינרים עם מורי חו"ל
קבוצות קריאה

נספח 1:

לוח שנת הלימודים

נספח 2:

רשימת שיעורי ליבה ובחירה
לפי סמסטר ושעה

03-5278332

info@taicp.org.il

סמינרים קליניים

הסמינרים הקליניים הם קבוצות הדרכה שנתיות, קבוצות סגורות של כל שנתון בנפרד. הקבוצות מתקיימות במקביל, בסמסטר א' וב', ב- 18:30. הסמינר הקליני בפסיכואנליזה של הילד הוא קבוצה שמשתנה מדי שנה; זהו סמינר סמסטריאלי שמועבר בשתי קבוצות מקבילות.

סמינר התהוות שנה א'

קובי אבשלום | טל': 0504-683374 | cobiavshalom@gmail.com

סמינר קליני שנה ב'

אודי רוזנטל | טל': 0509-088861 | ehudrosenthal1@gmail.com

סמינר קליני שנה ג'

רות לביא | טל': 0522-241407 | ruthlavie@walla.com

סמינר קליני שנה ד'

ארנונה זהבי | טל': 0528-665869 | arnona.zahavi@gmail.com

סמינר קליני בפסיכואנליזה של הילד

סמסטר א', 20:15

מיכל זלינגר | טל': 0522-749454 | selinger.michal@gmail.com

סמינר קליני בפסיכואנליזה של הילד

סמסטר ב', 16:45

מיכל הסל-קומורניק | טל': 0523-729986 | Hk.michal@gmail.com

- כל שנתון שבו יותר מ-11 חברים יקבל רצועות זמן (2-3 רצועות זמן), ביום המיועד להשלמת השיעורים (בסוף כל סמסטר) במטרה להבטיח כי כל חברות/חברי הקבוצה יוכלו להציג בסמינר. על מנחי הסמינר להיערך בהתאם.
- בכל סמינר קליני לילדים ילמדו עד שישה עמיתים.

שיעורי חובה

חובה | שנה א' | שנתי, סמסטר א', 15:00

פרויד המוקדם: לידתה של הפסיכואנליזה

ציפי מיידלר | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים
טל': 0545-962633 | meidlernz@gmail.com

בקורס נלווה את צעדיו הראשונים של פרויד עם לידתה של הפסיכואנליזה. החל מ"מחקרים בהיסטוריה" ב 1895 והמשך ב"שלוש מסות על המיניות" ב 1905, פרויד מניח את היסודות הקליניים והתאורטיים לפסיכואנליזה. נקרא את המאמרים המכוננים מתקופה זו ונצביע על הקשר שלהם לכלל התפתחות ההגות של פרויד.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

חובה | שנה א' | שנתי, סמסטר ב', 15:00

פרויד אמצעי

ד"ר שלומית ידלין-גדות | אנליטיקאית מבוגרים
טל': 0542-555080 | gashlomit@gmail.com

בקורס נתחקה אחר קווים בחשיבתו של פרויד בתקופה שמכנה קינודוז "שנות הבשלות". נעקוב אחר האופן בו פרויד מנסח ומעבה את תורת הדחף, מגדיר את הדואליות הדחפית הראשונה וחוקר את התפתחות הדחף המיני. מתוך חקירה זו הוא מגלה ומנסח את גלגולי השנאה והאהבה, ואת האופן בו נחלקת אנרגיית החיים בין האני לבין האובייקט שלו. חקירת הדחף תוביל אותנו גם לחקירת המופעים של בריאות ופתולוגיה בתחומי האבל והנרקסיזם. נחתום את הקורס בלימוד הטופיקה השנייה והדואליות הדחפית השנייה, כמו גם את התסביך האדיפאלי על מופעיו החיוביים והשליליים (או: נחתום את הקורס בלימוד הפונקציות שפרויד מעניק בהדרגה לאגו ולהשפעותיהן החברתיות).

יצרים וגורלות יצרים (1915)

הצגת הנרקסיזם (1914)

אבל ומלנכוליה (7-1915)

מעבר לעיקרון העונג (קטעים)

פסיכולוגיה של ההמון והאנליזה של האני (1921) או האגו והאיד (1923)

טכניקה: כיצד מתחוללת האנליזה?

א. הטכניקה של פרויד

איה זיידל | אנליטיקאית מבוגרים
טל': 0542-075322 | aya.zaidel@gmail.com

5 שיעורים

בחלק זה של הקורס נדון ביסודותיה של הטכניקה הפרוידיאנית, כפי שהם מתגלמים במסגרת, בהקשבה ובפירושו האנליטי, בכדי לנסות להכיר לעומק את העקרונות העומדים בבסיס הטכניקה הפרוידיאנית, כגון "התנזרות", "כלל היסוד", "תשומת לב מרחפת ואחידה", ולבחון את הרלוונטיות שלהם כיום, נקרא הן בכתביו של פרויד והן בספרות משנית המתייחסת למשמעותם של עקרונות אלה בדרך לריפוי.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ב. הטכניקה של קליין

מיכל אילון | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
טל': 0522-591593 | Michaleilon123@gmail.com

6 שיעורים

קליין הדגישה את חשיבות הטכניקה הטיפולית. לפי תפיסתה הטכניקה חושפת את העולם הפנימי של המטפל, את הגנותיו וחרדותיו. אסופת הרצאותיה שהתמקדו בטכניקה רוכזו בספר בעריכתו של שטיינר (2017), ובשיעורים נתרכז בשלושת ההרצאות הראשונות מתוכו. הרבה מהתובנות התיאורטיות שלה בססה קליין באמצעות עבודתה עם ילדים, ודוגמאות קליניות מעבודתה מאירות את הטכניקה הטיפולית שלה. נבחן זאת באמצעות דוגמאות שמביאה בכתביה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ג. הטכניקה של ויניקוט

יפה פרץ-צדוק | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
Pz_yaffa@walla.com

6 שיעורים

ויניקוט האדם והתאורטיקן שמושגיו החשובים שינו את פני הפסיכואנליזה, הציע טכניקה אנליטית דומה ושונה מקודמיו פרויד וקליין, טכניקה המתפתחת ומשתנה בהתאם וביחס להתפתחות הנפשית. ויניקוט הציע להתבונן גם על ההתפתחות הנפשית הפרימיטיבית, על איכויות וביטוי של תוקפנות בשלבי ההתפתחות השונים. כמו כן הוא התייחס להחייאת יחסי העברה באנליזה כאפשרות לשינוי וריפוי של טראומות מוקדמות שרשמו בגוף. מתוך חשיבה זו נגזרו שינויים בטכניקה למשל, בהתייחסות לסטינג הטיפולי, לפירוש, להיענות באנליזה. אנו נקרא על הפחד מהתמוטטות על הרגרסיה, על התייחסותו של ויניקוט לתוקפנות באנליזה והשימוש ב squigles וכיצד אלה באים לידי ביטוי בקליניקה. הלמידה תלווה בדוגמאות קליניות. במפגש האחרון יוצג מקרה קליני על ידי מתנדב בקורס דרכו נבחן ונדגים את הנלמד.

רשימת מאמרים תינתן בהמשך.

ד. הגישה ההתייחסותית

ד"ר אבי ברמן | אנליטיקאי מנחה מבוגרים
טל': 0523-951495 | avi@berman-psychology.com

5 שיעורים

בחלק זה של הקורס נעסוק במשמעויות של הטכניקה הפסיכואנליטית שנובעות מבסיסה התיאורטיים של הגישה ההתייחסותית, דרך הטלת הספק באפשרות של ניטרליות ואובייקטיביות בפסיכואנליזה. נדגיש מושגים כמו פסיכולוגיה של שני אנשים, אינטר-סובייקטיביות, נוכחותה של הסובייקטיביות של המטפל, אחרות (Otherness), לא מודע משותף, רברי ומימוש בפעולה. נדון בהתערבויות טיפוליות, לא אורתודוכסיות, הנגזרות מתוך מושגים אלה: שימוש בחוויה הסובייקטיבית של המטפל, צורות של ביטוי אחרותו של המטפל תרגום של הרברי של המטפל לקראת שיח אודות החוויות הבלתי מנוסחות בעולמו של המטופל, הבנה ופירוש של משמעויות של מימוש בפעולה המתרחש בין המטפל למטופל. פירוש של לא מודע משותף. נדון באפשרות (השנויה במחלוקת) של חשיפה אישית של המטפל ונתמקד במצבים בהם היא רלוונטית. בעקבות כך, נחזור לטכניקה הפסיכואנליטית המוכרת כנמל בית שמתוכו מחדשים ואילו חוזרים.

גישות שונות להבנת הנרקסיזם וביטוי בהפרעות אישיות קשות

א. פרויד וגרין

ד"ר יורם בן יעקב | אנליטיקאי מנחה מבוגרים
טל': 0526-970870 | yoramby@gmail.com
5 שיעורים

עפרה שדות | אנליטיקאית מבוגרים
טל': 0545-662122 | ofsadot@zahav.net.il
6 שיעורים

המיתוס היווני הידוע מספר על נרקיסוס, גבר יפה שנטה להתבודדות ולא נעתר לחיזוריה של הנימפה אקו. האלה נמסס מענישה את נרקיסוס על הירוותו וגרמת לו להתאהב בבואתו. מיתוס זה היווה השראה לפרויד בכתיבת המאמר "On Narcissism: An Introduction (1914)".

במסגרת הקורס הנוכחי נעסוק במערכת המושגים המרכזית שפרויד מפתח במאמר זה: בחירת אובייקט, הזדהות, אגו-אידיאל ועוד. על אף העובדה שמושג הנרקסיזם נזנח במאמרים המאוחרים של פרויד עם המעבר לניסוח הטופיקה השנייה, הוא נשאר אבן יסוד בחשיבה הפרוידיאנית ביחס לפסיכודה, פרוורסיה, חיי האהבה והשפיע על דורות שלמים בחשיבה הפסיכואנליטית. כמו כן, נתייחס למאמרים נוספים שתרמו להתהוות מושג הנרקסיזם דרך קריאה במאמרו של אנדרה גרין. גרין מרחיב את המקום של הנרקסיזם בהתייחסו לדחף לחיים ודחף המוות ולעבודת השלילי.

מסגרת השיעור תעסוק בקריאה משותפת של הטקסטים על נרקסיזם ותלווה בדוגמאות קליניות של העמיתים/ות המתכתבות עם החומר הנלמד.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ב. קליין

מיכל זלינגר | אנליטיקאית מנחה ילדים ומבוגרים
טל': 0522-749454 | selinger.michal@gmail.com

6 שיעורים

הקלייניאנים רואים בנרקסיזם ארגון נפשי שבא לבטל חרדות הקשורות לנפרדות להכרה בקיום האחר ובמציאות. בחרתי להתחיל במאמרה של קליין משנת 1946 "הערות לכמה מנגנונים סכיזואידיים" כי שם מונח הבסיס לכל מה שהומשג אצל כותבים מאוחרים יותר כארגון נרקסיסטי. קליין עסוקה במנגנוני ההגנה הקשורים להתמודדות עם החרדה הקשורה בדחף המוות ומתארת מערך של יחסי אובייקט הנוצרים במהלך ההתפתחות כדי להתמודד עם חרדה זו. היא ממשיגה את המושג "הזדהות השלכתית" שהוא הבסיס להבנה של יחסי אובייקט נרקסיסטיים. יחסים עם אובייקט שהוא לא אחר אלא חלק מעצמי שהושלך על האחר. אנחנו ננסה במהלך המפגשים להבין את האופן שבו נוצר ארגון נרקסיסטי. להכיר את האופנים בהם החשיבה הקלייניאנית מתבוננת במערך שלם של יחסים עם אובייקטים חלקיים ושלמים פנימיים וחיצוניים. שהתקבע בהתפתחות ומיצר אישיות בעלת מבנה הנרקסיסטי.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ג. קוהוט

עדנה לב-בור | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
טל': 0525-530732 | ednabl@012.net.il

5 שיעורים

פסיכולוגית העצמי, הציעה עקרונות יסוד חדשים להתבוננות בנפש ותודעת האדם ועמדה שונה ויחודית בהמשגת הנרקסיזם: כממד קיומי במרחב הגופנפשו וכמקור הנעה לחיים בעלי משמעות וערך: ליחיד, לחברה ולתרבות. בשיעורים נעסוק בהכרת מהותו, מקומו ומופעי השונים של הנרקסיזם; בהתפתחות ממצבו הראשוני, ועד להבשלתו והתמרתו במטריצה האמפתית של זולתעצמי ובתנועה בין התהוות והתקימות העצמי והעצמיות. נקרא בכתבי קוהוט וממשיכיו ונשתהה בממשק שבין תיאוריה לקליניקה ובדוגמאות כפי שיעלו ויובאו מתוך החומר הנלמד, מדוגמאות של המשתתפים ומן הספרות והשירה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

חובה | שנה ד' | שנתי, סמסטר א', 15:00
תסביך אדיפוס

א. אדיפוס: המקור הספרותי והרהור הפילוסופי

ד"ר רינה דודאי | עמיתה ביתחומית
טל': 0547-460151 | rina.dudai@gmail.com

שיעור 1: נדון במיתוס של אדיפוס כפי שהוא מוצג במחזה "אדיפוס המלך" מאת סופוקלס ובמספר פרספקטיבות פילוסופיות עליו. נא לקרוא (ולהביא למפגש): "אדיפוס המלך" מאת סופוקלס, בתרגום אהרון שבתאי (הוצאת שוקן).

ב. פרויד

ג'יזל ורד | אנליטיקאית מנחה מתבגרים ומבוגרים
טל': 0544-707419 | gisele.vered@gmail.com

5 שיעורים

Those five classes will try to explore some aspects or configurations of Oedipus's scene, and will briefly consider how the concept has moved along the history of Psychoanalysis from the time it was discovered by Freud, until now, in contemporary texts of post Freudian authors, mainly in the French psychoanalytic literature. Thus, we will give a look at how the Oedipus comes on stage or more accurately how it comes on many stages, and therefore also why this concept is addressed in its plural form: The Oedipus (s). We will examine the generative development from the discovery of the Oedipus complex and its declinations: the positive and negative one, the pre-Oedipus, the Ante-Oedipus, the Counter-Oedipus and the post-Oedipus. We would also like to touch upon the question of structuration, triangulation and tierceity Pas sure que ca existe en Anglais, Si? tu veux dire third/thirdness? and in this perspective, we will ask ourselves if this fundamental construction may bring to a new paradigm i.e. to consider the Oedipus complex as a contemporary hosting structure, broader than a constraining one, or to consider it as a timeless structural construction put in context of another post – Freudian form of thinking.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ג. קליין: תסביך אדיפוס לפי הגישה הקלייניאנית

שרי ציבולסקי | אנליטיקאית מנחה מתבגרים ומבוגרים
טל': 0547-548165 | saricibulski@gmail.com

5 שיעורים

העבודה של קליין על החוויות הניקוטיות המוקדמות הביאה עמה שינויים מקיפים בתפיסת התסביך האדיפלי, שתפס מקום מרכזי בתיאוריה הפסיכואנליטית מראשיתה.

נבחן את ההשפעות שהיו לעבודתה על הבנת התסביך האדיפלי, תוך התייחסות לתוספות שהיא סיפקה להבנת מושג מרכזי זה החל מהתבוננות במצבים האדיפליים בגילאים המוקדמים כמו גם לביטוי שלהם בעמדה הדיכאונית. נתייחס להיבטים השונים הקשורים בתסביך האדיפלי על פי קליין: המשאלות האדיפליות המוקדמות, הסופר אגו, מקורות החרדה ורגשות האשמה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

תסביך אדיפוס – סמסטר ב'

תסביך אדיפוס

ד. קוהוט ופסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית: אדיפוס ואודיסאוס

ד"ר קרינה גולדברג | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
טל': 0544-223643 | Kar1go@yahoo.com

6 שיעורים

"האם תסביך אדיפוס הדרמטי ועמוס הקונפליקטים ... אינו כורח הבשלתו ראשוני אלא רק תוצאתם השכיחה של כשלים מצד הורים המופרעים נרקסיסטיים?... אנליטיקאים חייבים להתבונן במבט חדש בחוויות מטופליהם בהעברה האדיפלית... כששאלות אלה מנקרות במוחם".
(קוהוט, [1977] 2014, עמ' 196)

בשיעורים נלמד את התסביך האדיפלי על פי פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית - אדיפוס כתסביך, אדיפוס כשלב, נכיר את המעבר שמציע קוהוט לפסיכואנליזה מ- אדם אשם אל- אדם טרגי, ונסיים בהצעה של קוהוט את מיתוס אודיסאוס כמשלים-מחליף את המיתוס האדיפלי: מעקדת הבן ונקמת האלים לרצח אב - לאחווה בין-דורית, מתחרות לסולידאריות, מדיאלקטיקה מתמדת ככוח המניע בעולם להרמוניה של אחדויות כביטוי האנרגטי של האקזיסטנציה. נשלב את הלימוד התיאורטי עם דוגמאות קליניות של המשתתפים. ות במפגש האנליטי.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ה. הגישה האינטר-סובייקטיבית התייחסותית: מתסביך למורכבות: השלב האדיפלי בגישה ההתייחסותית

ד"ר חנה אולמן | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
טל': 0544-282830 | chanauullman@gmail.com

5 שיעורים

בגישה ההתייחסותית נראה מעבר מדגש על הדחף ונגזרותיו כמניע לתסביך האדיפלי, לעמדה התפתחותית שבה התפתחות המיניות, הבחירה המינית היחס למה שפגום ומה שחסר, וחווית השלישי, הנם תוצאה של קונטקסט אינטרפרסונלי בחלקו ייחודי, ולא תבנית אוניברסלית אחת. נעסוק בדה-קונסטרוקציה שמציעה גישה זו לחשיבה אודות מרכיבי התסביך האדיפלי (כמו הזדהות, קנאת הפיון, האדיפלי השלילי), אשר מבנה את האדיפלי כקלידוסקופ של תבניות אפשריות של יחסים. נבדוק מחדש את התפתחות הבת ואת האדיפלי כרומן הדדי, ונדון במשמעויות הקליניות של המשגה זו.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ליבה | תאוריה | פנטזיה לא מודעת, העברה ותיקון - מושגים מרכזיים בתאוריה הקלייניאנית

סמסטר א', 16:45

הדר קמפינסקי-שוויצר | אנליטיקאית למבוגרים
טל': 0522-749810 | hadarkem@gmail.com

התאוריה הקלייניאנית מבוססת על ההמשגות שקליין הסיקה מתוך אנליזות שקיימה לילדים צעירים ולאחר מכן גם מאנליזות במבוגרים. בקורס נעסוק בשלושה מושגים יחסית מתקדמים (כלומר זה אינו קורס על מושגי יסוד) בשלוש רמות: רמה התפתחותית, רמה קלינית ורמה פוסט קלייניאנית (המושג כפי שהמשיכו לחקור אותו ממשיכה של קליין). המושג הראשון אותו נחקור יהיה הפנטזיה הלא מודעת, לאחר מכן נעסוק בהעברה ולבסוף בתיקון, על מאפייניו הפרימיטיביים והבשלים יותר. המשתתפים יוזמנו להביא דוגמאות מתוך פגישות טיפוליות.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

שיעורי ליבה

ליבה | תאוריה | על פסיכואנליזה התייחסותית:
על משמעויותיה של "פסיכולוגיה של שני אנשים"
בפסיכואנליזה | סמסטר א', 20:15

ד"ר אבי ברמן | אנליטיקאי מנחה מבוגרים
טל': 0523-951495 | avi@berman-psychology.com

בקורס נעסוק בהולדתה של הגישה התייחסותית מתוך הביקורת על היבטים מסוימים של הפסיכואנליזה שקדמה לה. הקורס יסקור את הרעיונות המרכזיים של "פסיכולוגיה של שני אנשים", יציג את ההשקפה אודות הבלתי-נמנעות של ההשפעה ההדדית בטיפול ואת חשיבותו של חקר ההעברה הנגדית של המטפל. נדון במושגים מרכזיים של הגישה התייחסותית, אשר נוצרו מפירוק ובנייה מחדש של מושגים פסיכואנליטיים קלאסיים, כגון: חקר ההעברה הנגדית, התנגדות ופירוש, מימוש בפעולה (enactment), הכרה הדדית, השלישי האנליטי, רעיון העצמים המרובים, טראומה ודיסוציאציה. הקורס יכלול מושגי יסוד והתפתחויות עדכניות. הוא יהיה מכוון ליישום הטיפול של הרעיונות התייחסותיים. נשים דגש על המיוחד והשונה בהתערבויות התייחסותיות, על הסובייקטיביות של המטפל וביטוייה (כמו השימוש ב-Reverie ורעיון החשיפה העצמית של המטפל). מעבר לרעיונות הבסיסים של הגישה, הקורס יתנהל תוך הקשבה והכללה של צרכיהם של המשתתפים.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ליבה | תאוריה | פרויד המאוחר

סמסטר ב', 16:45
החל משנתון 2022 ליבה-חובה, לכל יתר השנתונים ליבה-תיאוריה)

גיזל ורד | אנליטיקאית מנחה מתבגרים ומבוגרים
טל': 0544-707419 | gisele.vered@gmail.com

ד"ר איזבל בן-אמו | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים
טל': 0544-540356 | Isabellebenhamou19@gmail.com

זרמים פסיכואנליטיים עכשוויים מדגישים שני צירים עיקריים בחשיבתו של פרויד. צירים אילו מאורגנים סביב שתי פרדיגמות: מחד, ההיסטוריה ("פרויד המוקדם"), ומאידך גיסא, המזוכיזם והמלנכוליה ("פרויד המאוחר"). ההיסטוריה מובילה למודל הטופוגרפי ולתאוריית הדחפים הראשונה. הנרקיסים והמלנכוליה למודל הסטרקטוראלי ולדיאלקטיקה בין דחף החיים ודחף המוות. נרצה להתעניין בסוג של נקודת מפנה נוספת שמוביל לכתביו האחרונים של פרויד, כאשר הוא מסיים את חייו בגולה, בלונדון, לאחר שנמלט מהנאציזם. בכתביו הצוואה שנרצה להעמיק בהם, נתרשם מהנחישות של פרויד לחשוב ולהמשיג את הפסיכואנליזה עד רגעיו האחרונים ולהוריש לדורות הבאים תמריץ להמשך יצירה.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

ליבה | תאוריה | ביון והאזור הפסיכוטי של האישיות

סמסטר ב', 16:45

רוני עמיאל | אנליטיקאי מנחה מבוגרים
טל': 0502-744761 | amielr1234@gmail.com

ביון כחוקר נפש האדם חתר כל ימיו לתפוס את החוויה הרגשית האמיתית של המטופל - ה- emotional experience שלו. ככל שביון העמיק את התנסותו וחשיבתו, הוא הציע שהחוויה המרכזית בנפש, המביאה את האדם לאנליזה, נובעת מהאזור הפסיכוטי שבאישיותו. זהו אזור פעיל וסוער, האזור הלא נחשב, לא מוכל, לא מובן ולא נחלם באישיות. הוא משפיע בעוצמה על הוויית הסובייקט, הכמה לפגוש מישהו שיהיה מוכן להיות ולחוות איתו שם: "מחשבות בחיפושן אחר חושב".

בקורס ננסה לעקוב אחר התפתחות החשיבה של ביון את האזור הפסיכוטי באישיות. ננסה שלא "להיבהל" מהביטוי: "פסיכודה". נחתור בעקבות ביון לתפוס כמה מהמופעים או ההתגלמויות של הפסיכודה באישיותנו ובאישיות מטופלינו. ננסה להבין את ביון והפסיכודה – טרנספורמציות ב-K – ובעקבות ביון נוותר על ההבנה וננסה להוות את הדבר – טרנספורמציות ב-O. התנועה בין ה-K ל-O ולהיפך אפיינה את ביון במהלך התפתחות החשיבה שלו. הוא התקרב והתרחק חליפות מהחוויה, ממש כפי שזה קורה לנו ולמטופלינו במהלך האנליזה. נלמד באמצעות קריאה משותפת ואסוציאטיבית במאמריו. נקרא יחד קריאה פרשנית של כמה פרקים נבחרים מספריו של ביון. במהלך הקורס נשים דגש על השימוש הקליני ברעיונות אלו ובאופן שהם מאפשרים התמודדות עם המצבים הקליניים המורכבים שאנו ומטופלינו פוגשים יחד באנליזות. נעשה זאת בעזרת דוגמאות שיובאו על ידי המשתתפים והמנחה.

רשימת מקורות [בקישור זה](#)

ליבה | תאוריה | פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית - לקרוא תאוריה, לחשוב קליניקה | סמסטר ב', 16:45

ד"ר קרינה גולדברג | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
טל': 0544-223643 | Kar1go@yahoo.com

"Let the patient teach you how to analyze him!"
(Kohut to Ornstein, Ornstein, 2009, p.102)*

"Self - selfobject relationships are present from birth to death - the healthy self thus always needs the sustaining responses of selfobjects, from the first to the last breath"
(Kohut, 1980, p. 673)

בשנת 1957, במפגש חצי היובל של המכון הפסיכואנליטי בשיקגו, נשא היינץ קוהוט את הרצאתו המכוננת:

Psychoanalysis, Empathy and Introspection - An Examination of the Relationship Between Mode of Observation and Theory.

היה זה מהלך פסיכואנליטי תיאורטי וקליני (1966, 1968, 1971) שכלל שקוהוט העמיק בו, כך הובחן מתיאוריית הדחף ופסיכולוגיית האגו עליהן צמח ואותן לימד. מהלך שהביא להפצעתה של פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית.

בקורס נכיר את החשיבה, התאוריה והעשייה הפסיכואנליטית של פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית. נדון במושגיה המרכזיים - אמפתיה, עצמי, העברות זולתעצמי, זולתעצמי, פיצול אנכי, הפירוש האמפתי, הפרעת האישיות הנרקיסיסטית, צורות והתמרות של הנרקיסזם. נקרא בכתביו של קוהוט תוך התייחסות למקרים הקליניים של קוהוט ושל תלמידי הקורס.

נושאי השיעורים: מבוא - איך זה להיות אדם, המצב האנושי ופסיכואנליזה; על האמפתיה; על מה מטופלים כועסים?; העברות זולתעצמי - שני הסיכויים של הילד/ה; על הפיצול האנכי; אנה או. בראי פסיכולוגיית העצמי; פסיכואנליזה של נוכחות עצמי; העברת זולתעצמי; זולתעצמי; פירוק.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

*Ornstein, P.H. (2009). My Late Night Hypnagogic Fantasy: Conversation With Heinz Kohut (II)1. *Int. J. Psychoanal. Self Psychol.*, 4(1):101-110.

ליבה | תאוריה | קריאה בכתבי וויניקוט

סמסטר ב', 20:15

ענת פרי | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
טל': 0544-302298 | anath.perry@gmail.com

כמי שנמנה עם מייסדי 'הקבוצה העצמאית' בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, ומעמודי התווך שלה, מגלם וויניקוט בהווייתו את הפרדוקס - מושג מרכזי בתפיסתו. בגישתו התיאורטית ובתפיסתו הקלינית, הוא מתנועע במרחב הפוטנציאלי תוך שמירה על חיבורים למורשת הפסיכואנליטית של קודמיו, פרויד וקליין, עמם הוא מנהל דיאלוג, בצד חשיבה חתרנית, מהפכנית ומקורית, המביאה לידי ביטוי את ייחודיותו ויצירתיותו כאינדיבידואל וכסובייקט. וויניקוט מפציר בנו, המטפלים, שלא להפריע את מרקם אשליית הפרדוקס, ולעולם לא לשאול את המטופל/תינוק: המצאת או יצרת? בכך, הוא מדגיש את חשיבות ההוויה הפרדוקסאלית כמצע לנביטת חיים חדשים ויצירתיות, המהווים בסיס לכל חווית חיים שיש בהם משמעות. ננסה להבין יחד את חשיבותה של בקשה זו, בהקשרים טיפוליים והתפתחותיים. נבחן איכות זו של ההוויה הפרדוקסאלית העוברת כחוט השני בהיבטים שונים בהגותו של וויניקוט. זו החותרת תחת יסודות הדטרמיניזם הוודאי, וסוללת את הדרך ליצירתן של גישות פסיכואנליטיות עכשוויות. נדון בהשלכות הנובעות מתפיסה זו, על אופן התייצבותנו כמטפלים במפגש הטיפולי, באמצעות דוגמאות קליניות. בסמינר, נקרא יחד, בקריאה תלמודית את מאמרו 'התפתחות רגשית פרימיטיבית', המציג מניפה רחבה של רעיונותיו. במקביל, בקריאה רוחבית של מאמרים נוספים על פי הצורך נפרוש עקרונות חשובים בהגותו, תוך התבוננות הדוקה ביישומם הקליני, ונעקוב אחר ההמשכיות המהפכנית בחשיבתו: זו המחזיקה את הממד ההמשכי למסורת הפסיכואנליטית מחד, בצד החרירה הנועזת ממשנתם של קודמיו מאידך.

מהלך הקורס ורשימת המקורות [בקישור זה](#)

ליבה | מהות | לידה לחיים נפשיים

סמסטר א', 16:45 | בחירה למסלול ילדים

ד"ר איזבל בן-אמו | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים
טל 0544-540356 | Isabellebenhamou19@gmail.com

התפתחות החיים הנפשיים על פי ההסגות של המחברים אלבר ציקון ומרק לופיטל שפרסמו את הספר "לידה לחיים נפשיים" אשר תורגם בעברית. הקורס יסתמך על שש הטענות התיאורטיות שחולצו מהטקסט של אסתר ביק על העור הנפשי ויחקור את שלושת העמדות: אוטיסטית דביקה, סימביוטית או סכיזו-פרנוידית ודפרסיבית ואופניות הזדהות התואמות לכל עמדה: הזדהות דביקה, הזדהות השלכתית והזדהות אינטרוייקטיבית. הקורס- כמו הספר- ינסה ליצור דיאלוג והשוואה בין הגישה הפסיכואנליטית הפוסט-קלייניאנית וגישות פסיכואנליטיות צרפתיות על רקע של המשגתיו של פרויד.

רשימת מקורות [בקישור זה](#)

ליבה | מהות | לדעת ולא לדעת: המפגש עם המציאות

ההכרה בעובדות החיים

סמסטר א', 16:45

שושי סיון | אנליטיקאית מנחה מתבגרים ומבוגרים

טל': 0525-670808 | sivanshoshi@gmail.com

סמינר קריאה בגישה קלייניאנית שיעסוק בהתפתחות היכולת להכיר את המציאות ולדעת את עובדות החיים.

במאמר "מטרת הפסיכואנליזה" מתאר מוני קירל את שלושת עובדות החיים: נפרדות, הכרה בזוג ההורי הפורה, והכרה בזמן ובסופיות. נעסוק בצמתי המפגש של האדם עם המציאות ועובדות החיים דרך המעברים ההתפתחותיים בהם המבט מהאחד מתרחב לדיאדה (נפרדות) משם למרחב המשולש (הזוג ההורי הפורה שהילד מודר ממנו) עד להכרה בזמן ובסופיות. נבחן את היחסים עם האובייקטים, מבנה הפנטזיות, המנגנונים הנפשיים וצורות החשיבה שמאפיינות את העמדות השונות ומשפיעות על הכרת המציאות. הסמינר יתנהל כקבוצה חוקרת שתעמיק בטקסטים מרכזיים מקליין, מוני קירל, בריטון, שטיינר, ואחרים. נרחיב את ההבנה דרך ויניטות ואסוציאציות קליניות מעבודתנו.

רשימת מקורות [בקישור זה](#)

ליבה | מהות | נוכחות ההעדר, נוכחות האחר

סמסטר א', 16:45

עפרה שדות | אנליטיקאית מבוגרים

טל': 0545-662122 | ofsadot@zahav.net.il

ד"ר רקפת אפרת (לבקוביץ) הולצר | עמיתה בינתחומית

טל': 0545-333134 | rakefetlev@gmail.com

המושגים שלילה/שלילי ואחרות חשובים ומשמעותיים בשיח הפסיכואנליטי ובשיח הפילוסופי כאחד. יחד עם זאת, הם נותרים לא פעם מעורפלים. על מנת להבהיר ולהעמיק את הבנתנו בנושאים אלה, נברר את משמעויותיהם הפילוסופיות, ועל רקע זה, את משמעויותיהם הפסיכואנליטיות – על הדומה והשונה ביניהן. בהמשך, נבחן כיצד מושגים אלה יכולים לשמש ככלים פסיכואנליטיים תיאורטיים וקליניים.

תחילה נעסוק במושג השלילה/שלילי כפי שהוא מומשג על ידי פילוסופים כגון פרמנידס, אריסטו והגל. על יסוד זה, נדון באופן בו הוא מתגלם בפסיכואנליזה דרך קריאה בטקסטים של פרויד, ויניקוט וגרין; ופניה ליצירות ספרות ואמנות. לאחר מכן נבחן את ההבדל המבני בין יחס הניגוד (המתווך על ידי שלילה) ויחס האחרות. למושג האחרות נתייחס מנקודת מבט פילוסופית דרך היכרות עם משנתו של עמנואל לוינס, ומנקודת המבט של היחס בין המינים - דרך בחינת התפיסות המגדריות השונות של סימון דה בובואר ולוס איריגרי. השיעורים האחרונים יוקדשו לבחינת מושג האחרות בפסיכואנליזה באמצעות קריאה בפולנד, אוגדן ועוד. לאורך הקורס נבחן כיצד ניתן להתמקם ואיזו נוכחות טיפולית מתאימה במקרים השונים בהם אנו פוגשים את השלילי ואת האחרות בקליניקה.

רשימת מקורות [בקישור זה](#)

ליבה | מהות | "זו אני החולם שח"? עבודת החלום

בפסיכואנליזה | סמסטר ב', 16:45

ד"ר גילה עפר | אנליטיקאית מנחה מבוגרים

טל': 0548-016303 | gilaofer79@gmail.com

*רבי בנאה: עשרים וארבע פותרי חלומות היו בירושלים
ופעם אחת חלמתי חלום והלכתי אצל כולם,
ומה שפטר לי זה לא פתר לי זה,
וכלם נתקיימו בי.
תלמוד בבלי מסכת ברכות, דף נ"ה*

מאז שפרויד הגדיר את החלום כ"דרך המלך ללא מודע" חלו ההתפתחויות בפסיכואנליזה בכלל ובפירוש החלומות בפרט. ניתן להתבונן בחלום מזוויות שונות: "דרך המלך ללא מודע", ייצוגים של העצמי ושל דרמות פנימיות, דרך לקומוניקציה של אמוציות, רגשות ואירועים לא מעובדים, Unthought known, החלום כקומוניקציה, או אופנות של התארגנות באמצעות מטפורות, דימויים וסימבולים. השינוי העיקרי הוא בראייתנו את החלום כיום לא רק בקונטקסט תוך-אישי, אלא כתקשורת בתוך מארג היחסים בין המטופל למטפל. ביחסים אלה משתחזר העולם הפנימי בצילם של היחסים הראשוניים המרכיבים אותו. הקשבה לשחזור זה משפיעה על הבנתנו את החלום ובהתאם, גם על הפירוש שאנו מציעים למטופל. גם דרך העבודה עם חלומות משתנה בהתאם לתיאוריות ולאישיות המטפל והמטופל. בקורס נעקוב אחר פרדיגמות מרכזיות להבנת משמעות החלום ותפקידו, ונלמד מתוך כתביהם של תיאורטיקנים שונים (פרויד, סגל, וויניקוט, אוגדן, בולאס, בלצ'נר, ברומברג ועוד) על הדרך בה תיאורטיקנים שונים עובדים עם חלומות של מטופלים שלהם. בכל שיעור נעסוק גם בחלומות שיובאו על ידי המשתתפים - חלומות של מטופלים, וחלומות של עצמם בקונטקסט טיפולי.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

שיעורי בחירה

בחירה | נקודות מגע

סמסטר א', 20:15

אהוד רוזנטל | אנליטיקאי מנחה מתבגרים ומבוגרים

טל': 0509-088861 | ehudrosenthal1@gmail.com

בטיפולים רבים המתנהלים לכאורה באופן תקין, יש קושי ליצור מגע עם החלק הרגשי של המטופל או המטופלת, ואם איננו מצלחים בכך עשויה להתפתח בטיפול עבודה שהיא למעשה עבודה לכאורה. כיוון שהחלק הרגשי הוא הזקוק לטיפול וגם זה שיכול להפיק ממנו, אנחנו כמטפלים חייבים למצוא דרך ליצור איתו מגע. בקורס נקרא מאמרים המנסים לזהות נקודות מגע פוטנציאליות ואת האופנויות של הימנעות ממגע. נזהה הגנות מפני רגשות ומפני מגע רגשי עם הזולת. נשתדל לתת את הדעת על התנודות בשעה הטיפולית ברמת המיקרו, כדי לזהות את המעברים בין רגעים של מגע וחוויה רגשית ורגעים של התנתקות-הסתרות.

נקרא מאמרים מהזרם הפוסט קליאני - ביוניאני, נשתמש לצורך הדגמה בדוגמאות קליניות שמשותפי הקורס יוזמנו להביא, ושאני אביא.

רשימת מקורות [בקישור זה](#)

בחירה | נחש חנק ופרחים

סמסטר א', 20:15

ד"ר גיל אלקן | אנליטיקאי מבוגרים

טל': 0525-564554 | gile2765@gmail.com

קורס זה נקרא על שמו של הפרק האחרון בספרו של מייקל אייגן מוות נפשי. הוא מבטא את התמודדות עם השאלה העומדת לפתחנו: מהו סטינג, האם מסגרת הטיפול היא שאלה טכנית, את מי היא נועדה לשרת, ומעל לכל מהי משמעות המושג עבור הפרקטיקה הפסיכואנליטית? נתחיל בפרויד ובמאמריו על טכניקה. נבחן את השאלה מה מייחד את הסטינג הפרוידיאני ומה סטינג זה נועד ליצור. נבחן את שאלת הסטינג באמצעות תיאור האנליזה של פרויד במשוררת הילדה דוליטל שנכתב על ידי האנליזנטית. נמשיך בהתייחסות של ויניקוט לשאלת הסטינג במקרים בהם יש צורך להיענות לרגרסיה של מטופל.

נבקר במחשבות מתוך חשיבה ביוניאנית בהקשרם לשאלת הסטינג, ולבסוף ננסה להיכנס לנעליו הגדולות של אייגן בדילמה שמציג הפרק שעל שמו נקרא הקורס. בין לבין נעסוק בעוד שאלות שנושא זה מעלה כמו התמודדות עם מתקפה על הסטינג ועוד נושאים שמשותפי הקורס יבקשו לבחון.

רשימת המקורות [בקישור זה](#)

בחירה | חברתי | מכונים על הספה - הלא מודע בקבוצה, בארגון ובחברה

סמסטר ב', 16:45

שימי תלמי | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
טל': 0523-723001 | simitalmi@mh.org.il

פרויד במאמרו הקאנוני משנת 1921 "פסיכולוגיה של ההמון ואנליזה של האני" כותב: "בחיי הנפש של היחיד משחק האחר תפקיד בקביעות, אם כמופת או כאובייקט ואם כתומך או יריב. על כן הפסיכולוגיה של היחיד, במובן הרחב שאין לערער על צדקתו, היא מלכתחילה ואף במקביל גם פסיכולוגיה חברתית". הפסיכואנליזה מאז היווסדה מתקשה לחבר בין הפסיכולוגיה של היחיד והחברה ונוטה לראות שדות אלה כנפרדים ואף סותרים ומתנגשים.

מטרת הקורס לחשוף את המשתתפים לחשיבה הפסיכואנליטית והקשרה לקבוצות, ארגונים וחברה. כפסיכואנליטיקאים במכון כל אחד מאתנו חבר בקבוצה, ועדה, ובמכון כשלם. כך גם בחיים בכללותם אנו חברי משפחה, קבוצה, ואזרחים במדינה וכך גם המטופלים שלנו. היכולת לחשוב פסיכואנליטית על "המקום בו אנו חיים" כמציאות חיצונית ופנימית מרחיב את ההבנה והמשמעות של תהליכים מודעים ולא מודעים ומשפיע על חברותנו במכון ועבודתנו האנליטית.

הקורס יעסוק במושגי יסוד פסיכואנליטיים והחיבור שלהם לחשיבה מערכתית חברתית, ובמקום חתך ופיצול ביניהם נבחן את האפשרות של חיבור והמשכיות.

רשימת מקורות [בקישור זה](#)

בחירה | מסלול ילדים בלבד* | דונלד וויניקוט וההיסטוריה

של ההווה : הדרכה וקריאה בת זמננו

סמסטר א', 20:15 | * תינתן עדיפות למסיימי הכשרה ולעמיתים בתוכנית הכשרה לילדים

ד"ר אנג'לה ג'ויס

ד"ר רוני כרמלי | אנליטיקאית למבוגרים
טל': 0524-244678

אנג'לה ג'ויס (Angela Joyce) היא פסיכואנליטיקאית בכירה בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, יו"ר נוכחי של החברה הוויניקוטיאנית. היא מרצה בכירה ב"לונדון יוניברסיטי קולג". התמחתה במרכז אנה פרויד, חלוצה בתחום הפסיכותרפיה הפסיכואנליטית הוויניקוטיאנית בהורה-ילד. כתבה מאמרים רבים בנושא זה וכן כותבת כיום על העברה בינדורית של טראומה. ספרה: דונלד וויניקוט וההיסטוריה של ההווה, הבנת האיש ועבודתו, יצא ב-2017. המפגש עמה יאפשר לנו לפגוש את ההתפתחויות בנות זמננו שחלו בעמדה הוויניקוטיאנית. בסמינרים הקליניים היא תיתן הדרכה לשעות אנליזה שיובאו בפני המשתתפים, כך נוכל להכיר מקרוב את אופן חשיבתה הקלינית ועבודתה. המאמרים אותם נקרא בהמשך יאפשרו לפגוש את החשיבה התיאורטית שלה ושל וויניקוטיאנים בני זמננו נוספים.

הסמינר יכלול שישה מפגשים תיאורטיים וחמישה מפגשים אינטרנטיים עם אנג'לה ג'ויס בהם היא תיתן הדרכה על חומר קליני.

חמשת המפגשים האינטרנטיים ייערכו ב:

13.12.22 | 20.12.22 | 10.01.23 | 17.01.23 | 24.01.23

בתאריכים אלה השיעור יסתיים ב: 21:50.

רשימת מקורות [בקישור זה](#)

בחירה | **בינתחומי** | השעה הטיפולית כמרחב יצירה

סמסטר ב', 16:45

איריס לרמן | אנליטיקאית מנחה מבוגרים

טל': 0544-784267 | iris.lerman@gmail.com

ד"ר מירי רוזובסקי | עמיתה בינתחומית

טל': 0524-299803 | miri889@gmail.com

המושגים "co-creation" ו"השפעה הדדית", הפכו מרכזיים בשנים האחרונות. בספרות ההתייחסותית ובתיאוריות השדה השונות, הם מייצגים תפישה הרואה את האנליזה כמרחב של התהוות. הוגים כמו פרו, רינגסטרום, פוסאגי, אוגדן, ארון ואטלס ואחרים מדגישים במושגים הללו זוויות שונות של התרחשות: השדה האינטרסובייקטיבי הלא מודע, השדה האינטרסובייקטיבי המודע, וצורות שונות של קשר, תקשורת וטרנספורמציה, המתאפשרים במפגש הטיפולי. בסמינר נבקש לפתח את המחשבה על אופני היצירה ההדדית של המטפל והמטופל, בקריאה, כתיבה ודיון. נתמקד באופני ההתערבות האינטרפרטטיביים והנון אינטרפרטטיביים, הוורבאליים והנון וורבאליים. נקרא מאמרים פסיכואנליטיים, אשר מקבלים השראה ממקורות יצירתיים חוץ אנליטיים, ובנוסף נקרא טקסטים ספרותיים.

העבודה בסמינר תיעשה במתכונת של סדנא בינתחומית שבה יוזמנו המשתתפים להביא מקרה אנליטי, ולהתעמק בו בעזרת כתיבת ורבים דמיוניים מנקודות מבט שונות, להם נקשיב פואטית ואנליטית. נתבונן לדוגמא: בבנייה המשותפת של נרטיבים, בפונקציות של השפה אצל המטפל והמטופל, במרחבי הדמיון, הבדיון והבדיה, בבניית הדיאלוג וברגעי אימפרוביזציה. היצירה הספונטנית של המשתתפים תעזור לנו, "לנסח את שאינו מנוסח", ולהרחיב את ההבנה של השדה האינטרסובייקטיבי הנרקם במפגש הטיפולי, ואת תרומתו להנעתו. הקריאה, הכתיבה והדיון יעמיקו את הבנתנו באפקט של ה"talking cure" כמנוע טרנספורמטיבי.

רשימות קריאה [בקישור זה](#)

בחירה | **מפגש עם פרויד המוקדם תוך עיון ב"פרויקט"** **לפסיכולוגיה מדעית**

סמסטר ב', 20:15

ד"ר ליעד קב ונקי | עמית

טל': 0502-208407 | lvnaky@gmail.com

הפרויקט לפסיכולוגיה מדעית - או בקיצור ה"פרויקט" הוא חיבור מיוחד במינו ומוקדם, עליו שקד פרויד במהלך שנה מאומצת ופורייה מאד, שנת 1895. ניתן למצוא בו מהלך מרתק מן הגופני אל הנפשי, מן הנוירון אל ספת האנליזה ומן ה"אובייקטיבי" לסובייקטיבי. חשיבותו רבה בהבנת משנתו של פרויד ועקרונות היסוד של הפסיכואנליזה.

בקורס נלך בעקבות פרויד בדרכו מן הנוירולוגיה אל הפסיכולוגיה, נקרא יחד חלקים מתוך ה"פרויקט" ונדון בהם ובמשמעויותיהם בהקשר להמשך משנתו של פרויד. נמצא את הרעיונות המופיעים בו, בכתבים מתקופות שונות, ונגלה את ערכו של חיבור זה גם בהתייחסות לחומר קליני משלנו ומשל פרויד עצמו. בדרכי המקצועית כרופא וכמטפל בפסיכיאטריה ובפסיכואנליזה אני מוצא עצמי עובר לעיתים קרובות, מסלול דומה, מהרפואי והגופני אל הנפשי ובחזרה. מתוך עניין זה, שקדתי בשנים האחרונות על תרגומו לעברית ועריכתו של "הפרויקט" באופן שיקל עלינו את לימודו. התרגום והעריכה המדעית הסתיימו והחיבור כולו יחד עם מבוא רחב עתיד לצאת לאור במהלך השנה הקרובה במסגרת סידרת מבחר כתבי פרויד בעברית בהוצאת "רסלינג".

רשימת מקורות [בקישור זה](#)

בחירה | שלושת רגעי המפתח בתאוריה של פרויד

סמסטר ב', 20:15

מקסים בן-אמו | אנליטיקאי מבוגרים

טל': 0544-242687 | benamaxime@gmail.com

יש כמה דרכים לקרוא וללמוד את פרויד: באופן כרונולוגי - וכך לעקוב אחר כתביו העיקריים זה אחר זה; או על פי מקבץ של תקופות (פרויד המוקדם, האמצעי והמאוחר). אפשר גם לבחור להתמקד בטקסט מסוים להעמיק בו, להשתהות עמו, זאת במיוחד בגלל העובדה שהטקסטים של פרויד מתאימים במיוחד לקריאה "תלמודית".

בקורס זה אני מציע ללמוד את התיאוריה של פרויד על סמך "רגעי מפתח" שלה. כלומר, להתמקד באותן נקודות הבשלה קריטיות בהתפתחות התיאוריה, כאלה המאפשרות לסכם ולארגן מחדש מכלול של עבודות לפני ואחרי. למעשה, אותם רגעי מפתח מהווים כשלעצמם מעין "מפתחות" כדי להבין את העיקר שבתיאוריה של פרויד ומאפשרים אם כך להתהלך בצורה נינוחה יותר בסבך ובמורכבות שכה מאפיינת אותה. יש לזכור שלכול "רגעי מפתח" השלכות כבדות משקל בפרקטיקה הטיפולית.

במהלך הקורס נבחן את ההתפתחויות האלה על סמך רישומים של טיפול אנאליטי ודוגמאות קליניות.

מצאתי שלושה רגעי מפתח שכאלה ולכול אחד חיבור מרכזי המייצג אותו: הספר "פירוש החלום" משנת 1900, "שלוש מסות על התיאוריה של המיניות" משנת 1905, והמאמר "מעבר לעקרון העונג" מ-1920, המייצג מה שנהוג לכנות המפנה התיאורטי של שנות העשרים בתיאוריה הפרוידיאנית. מעבר לטקסטים אלה נפנה לחיבורים נוספים של פרויד ושל אחרים שיעזרו בלמידה.

רשימת מקורות [בקישור זה](#)

בחירה | מסלול ילדים | הדו מיניות האנושית - תנועה

בין פיצול נוקשה ושברירי לגמישות יצירתית. דיאלוג

בין מרכיבי היסוד בהתפתחות נפש האדם

סמסטר ב', 20:15

יעל שנהב-שרוני | אנליטיקאית מנחה ילדים, מתבגרים ומבוגרים

טל': 0505-510008 | sharoniyael@gmail.com

ב-1899 מאמץ פרויד את מושג הדו מיניות האנושית שמציע לו פליס. הוא רואה בה פתח להבנת הגילויים המיניים ומציע שהאמביוולנטיות שמתגלה בילדות, ביחס להורים, מקורה בדו מיניות, יותר מאשר בהזדהות ובריבות.

הדו מיניות הטבועה בנו ומקורה במאבק בין יצרי החיים והמוות- מאבק פנים נפשי שגובר על היחסים עם ההורים.

ויניקוט (1971) מדגיש יסודות הזכריים והנקביים המפוצלים כמרכיב דיסוציאטיבי באישיות הכולל את המין הנגדי. היסוד הנקבי, היסוד הזכרי, והיחס ביניהם משפיעים על היצירתיות.

מקדוגל (1995) מאמינה שקבלה ואינטגרציה בין החלקים הגבריים והנשיים מהווים פוטנציאל לעידון יצירתי של המשאלה הבלתי אפשרית להשתייך לשני המינים.

אייגן (2004) רואה באדם סוג של תיבה סינית טאואיסטית של זכר בתוך נקבה או נקבה בתוך זכר. יסודות זכריים ונקביים הופכים זה לה, נשזרים, דוחפים, ומשנים בצורה מעודנת את הכיוון האנרגיה והמשמעות.

ארליך (2009) מתאר יחסים הפנימים בין הפן המיני המודע הדומיננטי לזה המודחק הממשיך להתקיים, כזר האלבייתי שבתוכנו, והיחס כלפיו משפיע על ההתפתחות האתית והסימבולית בנפש.

אמיר (2016) מבחינה בין דיכוטומיה מגדרית פנימית בה שני הקטבים נמצאים בעודפות רוויה- מובחנים ומוציאים זה את זה לעומת מצב בו ההשקפות השונות פועלות באופן דיאלקטי סזוריאלי פורה. בקורס נעקוב אחר התפתחות מושג הדו מיניות וקשריו יצירתיות והגמישות. דוגמאות קליניות ישולבו בלמידה התיאורטית.

רשימת מקורות [בקישור זה](#)

בחירה | יצירתו של דונלד מלצר: מפגשי עיון במאמריו ובעבודה הקלינית של המשתתפים

שישה מפגשי זום* בימי שני מ-20:00 עד 21:30

מלכה נפחן-הירש | אנליטיקאית מנחה מבוגרים

Malka@napchan.com

דונלד מלצר מתלמידיה של מלני קליין מרחיב בכל כתביו את הקונפליקט האדיפאלי כאבן הראשה של החיים הנפשיים. התיאוריה שלו מסיטה את הדגש מדינמיקת עונג-כאב ומאנרגיה ליבידינלית ודחפי המוות אל עבר תיאוריה של דחף להתפתחות ובניית זהות ומשמעות. תמונה בה תובנה חדשה על הודות טבע האדם והחברה והיא ממקדת במרכז החיים הנפשיים את האבחנה בין חיים בעלי משמעות נפשית לחיים חסרי משמעות. טענתו של מלצר היא שהמיניות היא בעצם כל התרחשות נפשית וסוגי מיניות שונים נבדלים בהתאם ליחס לאיחוד ולחיבור ומשמעותה של המיניות טמון בעיקר באובייקט המשולב של הסצנה הראשונית. דרמות פנטזמטיות שונות מאפיינות את סוגי החיבורים השונים ועם זאת את סוגי המיניות השונים. על בסיס זה מפתח מלצר הבנה מתה-פסיכולוגית של התפתחות נפשית ושל הורות, וגם של פרוורסיות, התמכרויות, פטישיזם, ומחלות גרסיביות אחרות. מטרת המפגשים תהיה ליצור מרחב מתמשך לעיון שטתי בהתפתחות חשיבתו התאורטית והקלינית. נדון בכתביו ולסרוגין יאפשרו הצגות הקליניות של המשתתפים התבוננות בתרומתה הקלינית של חשיבתו. נתחיל בקריאה בספרו מצבי נפש מיניים שתרגומו לעברית זה עתה יצא לאור.

למפגשים ינתנו מראש פרקי קריאה לדיון ומפעם לפעם יוקדשו מפגשים להצגה קלינית של אחד מהמשתתפים

*תאריכי המפגשים: 07.11.22 | 05.12.22 | 23.01.23 | 27.02.23 | 01.05.23
12.06.23

רשימות קריאה [בקישור זה](#)

למידה מעבר להכשרה | סדנאות

(פתוחות למסיימי ההכשרה. עמיתים בהכשרה, החל משנה ב', יכולים להירשם על בסיס מקום פנוי)

סדנה | התמרת התוקפנות

ארבעה מפגשים (יכולה להיחשב כחצי קורס בחירה)

ד"ר גבי מן | אנליטיקאית מנחה למבוגרים
טל': 0544-983742 | gabriellamann@yahoo.com

כיצד אפשר לפגוש תוקפנות? כיצד ניתן למוסס אותה? מה הוא מקומה של חמלה?
ההנחה היסודית שתנחה אותנו היא שתוקפנות היא מצב תלוי קונטקסט, מופע תגובתי והגנתי. חשיבה זו מחייבת עמדה אתית של המטפל כנשאי אחריות ליצירת סביבה המאפשרת מסוס התוקפנות.
האנליטיקאית מזרם פסיכולוגיית העצמי, עושה ליצירת סביבה שבה שברו של העצמי יכול להתאחות והפוטנציאל הגלום בו יוכל להפציע. היא עובדת באופן קרוב-חווייה, נותנת מקום לפגיעותו של המטופל, ומאמצת עמדה טרנסנדנטית אשר עושה להתמרת התוקפנות.
ארבעה מפגשים, יתייחסו לצורחיה השונות של תוקפנות ולאופן הטיפול בה.

05.05.23. במפגש הראשון נסקור היבטים שונים של תוקפנות, החל מתוקפנות בריאה-אסרטיביות, ובהמשך כעס, טרוניה וזעם נרקיסטי.

19.05.23. במפגש השני נדון בהרצאה II של קוהוט, מתוך הרצאות שיקאגו, "על מה מטופלים כועסים?"

09.06.23. במפגש השלישי נשתמש בוויניטה קלינית של אנה אורנשטיין על מנת לדון באופן הטיפול בתוקפנות על פי פסיכולוגיית העצמי הקלאסית.

16.06.23. במפגש הרביעי נשתמש בוויניטה שאני אציג, על מנת לדון באפשרות ההתמרה של תוקפנות. בהקשר זה, התמרה פירושה עבודה על הרחבת התודעה וחריגה מהתבוננות צרה על המציאות הקובנציונלית של התופעות להתבוננות על מציאות אולטימטיבית רחבה.

המפגשים יתקיימו בימי שישי מ-13:00-16:00.

רשימות קריאה [בקישור זה](#)

סדנה | דיסוציאציה, טראומה והעברה בינדורית

חופשת סמסטר | יום שלישי, 28.02.2023 | מ-15:00 עד 20:00 | בזום

אורנה קיסלסי | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
טל': 0508-573456 | kislasy1@gmail.com

נלמד בסדנה על דיסוציאציה לסוגיה, על טראומה וכיצד אלה מתבטאות בהעברה בינדורית.
דיסוציאציה היא פעולה נפשית הכרחית, אף יומיומית. כשניתן לנוע בין מצבי עצמי שעברו דיסוציאציה, החוויה היא של חיבור וגמישות. במצבי טראומה - דיסוציאציה הופכת להגנתית ועלולה להיחוות כרוח רפאים רודפת ובלתי נתפסת, להתבטא בחזרה כפייתית שלא ניתן לעצרה.
טראומה היא אירוע מאיים, מציף באופיו שלא תמיד ניתן לייצוג בנפש ולא ניתן לעיבוד קוגניטיבי ורגשי.
עיבוד של טראומה בטיפול מתרחש פעמים רבות דרך אינאקטמנט כשמטפל ומטופל מצויים בסבך מפותל שבו דיסוציאציה הדדית. כך מוחזקת יחדיו חוויה בלתי נסבלת. המוצא ממנה מאפשר להכיר במצבי עצמי מנותקים, לחוות באופן אחר את האימה ולנוע בין המרווחים.
טראומה כחוויה מנותקת עלולה להשתחרר במשפחה בהעברה בינדורית, רגשות שלא ניתן לחיותם במודע, נמסרים לדור הבא. נתבונן בהעברה בינדורית שמציגה הבימאית שנטל אקרמן באחד מסרטיה בקשר לטראומת השואה. הסרט מציג העברה בינדורית גלויה וסמויה באשר לטראומת עזיבת הבית. הבית איבד לכאורה ממשמעותו כמקום להשתייך אליו, כמגן ומחזיק, הוא מקום נכסף ומעורר חרדה מערערת בו בזמן.
נצפה במספר קטעים מהסרט.
המשתתפים יזמנו להציג ויניטות לגבי כל אחד מהנושאים.

רשימות קריאה [בקישור זה](#)

סדנת המשך | קריאה בכתבי אנדרה גרין

ימי שישי אחת לשלושה שבועות, 09:00-10:30 | בזום

אליס בוראס | אנליטיקאית מנחה מבוגרים
טל': 0504-637096 | aliceburas@gmail.com

בסדנת המשך זו נמשיך ונקרא מאמרים נוספים של אנדרה גרין.

רשימת קריאה [בקישור זה](#)

תכנית "מעבר להכשרה" פותחה על מנת לתת מענה לאנליטיקאים שסיימו את תכנית ההכשרה הרשמית שלהם במכון, ומעוניינים להרחיב ולהעמיק את הידע התיאורטי-קליני שלהם. במסגרת תכנית זו, אנו מזמינים מדי שנה, כמה מבכירי האנליטיקאים בעולם ובארץ להנחות סמינרים קליניים במכון.

השנה הרחבנו והעשרנו את מגוון הקורסים בתכנית, מתוך ניסיון להקיף מגוון גישות תיאורטיות וסוגי קורסים. חברי.ות מכון המעוניינים להזמין מנחים לשנת הלימודים הבאה (2023-24), או לרכז קורסים במסגרת התכנית, מוזמנים לפנות לוועדת הוראה.

דברים שיש לקחת בחשבון, לפני שנרשמים לסמינרים השונים:

1. הסמינרים מתקיימים בזום, בימי שלישי וחמישי, בשעות אחה"צ והערב.
2. ההרשמה הנה לסמסטר שלם (רצוי לשנה שלמה, כאשר הסמינר שנתי). אין אפשרות להירשם למפגשים בודדים.
3. עלות הסמינרים משתנה בהתאמה להיקף הסמינר.
4. כל מי שנרשם לסמינר קליני צריך להיות מוכן להציג שיחה באנגלית ולקחת חלק פעיל בסמינר.
5. לכל סמינר יש רכז.ת, אשר אחראי להיות בקשר עם מנחה הסמינר, לקבל את השיחות שיוצגו במפגש, לשלוח אותם לפני המפגש למנחה ולמשתתפים, ולסייע בתהליך ההנחיה של המפגש.
6. בצלאל ברשטלינג ינפיק לכל סמינר לינק זום, שיהיה תקף למשך כל השנה.
7. אנו מעודדים להירשם למספר סמינרים במקביל, ולהציג את אותה שיחה ביותר מסמינר קליני אחד. כך ניתן להנות ממספר נקודות מבט תיאורטיות-קליניות שונות על אותו מקרה (כמובן שזו המלצה לא מחייבת).
8. השתתפות של חברי.ות מכון המצויים עדיין בתהליך ההכשרה (החל משנה ב') תתאפשר על בסיס מקום פנוי.

למידה מעבר להכשרה | סמינרים (קליניים, תאורטיים-קליניים)

ד"ר ריקרדו לומברדי (סמינר קליני)

פסיכואנליטיקאי מנחה בחברה האיטלקית, מתמקד בפסיכו-סומטיקה ומצבים מנטליים ראשוניים. מחבר בין ביון, מטה-בלנקו ועוד.
שני ספריו הידועים ביותר:

Mind-Body Dissociation in Psychoanalysis | Formless Infinity

רכזת: פרופ' עפרית שפירא ברמן

ימי ג' (20:00-18:30). בזום - מחזור 1:

24.01.23 | 03.01.23 | 13.12.22 | 22.11.22 | 08.11.22

ימי ג' (20:00-18:30). בזום - מחזור 2:

13.06.23 | 23.05.23 | 02.05.23 | 21.03.23 | 07.03.23

פרופ' ג'אן אברם (סמינרים של הדרכה חיה)

פרופ' אברם היא פסיכואנליטיקאית, חברה בחברה הפסיכואנליטית הבריטית, פרופ' אורח במרכז ללימודי פסיכואנליזה באוניברסיטת אסקס, מלמדת ומרצה במרכזים רבים באנגליה, במכון הפסיכואנליטי ובמרכז טויסטוק. אברם חוקרת מתעדת ומבארת את חשיבתו העשירה של ויניקוט ומצביעה מחדש על תרומתו התיאורטית להתפתחות הפסיכואנליזה. מספריה: "הפרדיגמה הקלינית של מלאני קליין ודונלד ויניקוט: השוואה ודיאלוג", שכתבה עם הפסיכואנליטיקאי ר.ד. הינשלווד (2018). "שפתו של ויניקוט - מילון לשימוש של ויניקוט במילים" (2019). "האובייקט השורד", בו היא דנה על הישרדות האובייקט (הישרדות המטפל) כתנאי הכרחי להתפתחות הנפשית, ובו היא מציגה ומפתחת מושגי מפתח בחשיבתו התיאורטית של ויניקוט (2021). בסמינרים נקרא מאמרים פחות מוכרים אך חשובים של ויניקוט. נדון בחשיבתו וכתבתו בהקשר ובחיבור לתיאורי המקרה שיוצגו על ידי המשתתפים, בהדרכתה החיה של ג'אן אברם. נעזר בחשיבתה של אברם על הישרדות המטפל ובהשוואה בין קליין לויניקוט בחשיבה על המאמרים ובתיאורי המקרים.

רכזות: אורנה שרצקי, שרון קורן-לזרוביץ

ימי ג' (22:15-20:45):

סמינר ראשון: 01.11.22 | 08.11.22 | 15.11.22 | 22.11.22 | 06.12.22

סמינר שני: 20.12.22 | 03.01.23 | 10.01.23 | 17.01.23 | 24.01.23

ד"ר אן אלוארז (סמינר קליני ילדים)

אן אלוארז, מהמומחיות הגדולות בטיפול פסיכואנליטי בילדים בכלל ובילדים אוטיסטים בפרט. הרבה מעבודתה מוקדשת לעבודה עם מטופלים "קשים" (שקשה להגיע אליהם).

כמה מספריה תורגמו לעברית: "נוכחות חיה - פסיכותרפיה פסיכואנליטית עם ילדים אוטיסטיים, ילדים גבוליים, ילדים שנפגעו מחסכים, וקורבנות של התעללות" (תולעת ספרים, 2005); "הלב החושב - שלוש רמות של תרפיה פסיכואנליטית לילדים בעלי הפרעות" (תולעת ספרים, 2017).

הסמינר מתקיים מזה כמה שנים.

מוזמנים עמיתים מהמכון המטפלים בילדים ובמבוגרים. תינתן עדיפות למטפלים בילדים.

רכזת: מיכל זלינגר

ימי ה' (18:25-17:00):

19.01.23 | 22.12.22 | 08.12.22 | 24.11.22 | 10.11.22

פרופ' רחל בלס | החשיבה והפרקטיקה הקליניאנית הלונדונית - מהיסודות למעשה (סמינר קליני-תאורטי)

פרופ' רחל בלס, אנליטיקאית מנחה בחברה הישראלית לפסיכואנליזה ובחברה הפסיכואנליטית הבריטית, לשעבר פרופסור לפסיכואנליזה באוניברסיטאות מובילות בבריטניה ובישראל. נציגה מטעם אירופה ב IPA, וחברה בכירה ב: International Journal

תכנים ורשימות קריאה [בקישור זה](#)

רכזת: תמר פריד

ימי ה': בזום - מחזור 1: 27.10.22 (21:00-19:00) | 10.11.22 (22:15-20:15)

08.12.22 (22:15-20:15) | 22.12.22 (21:00-19:00) | 05.01.23 (21:00-19:00)

02.02.23 (22:15-20:15)

ימי ה': בזום - מחזור 2: 09.03.23 (22:15-20:15) | 23.03.23 (22:15-20:15)

27.04.23 (22:15-20:15) | 08.06.23 (22:15-20:15) | 22.06.23 (22:15-20:15)

ארמה ברנמן-פיק (סמינר קליני)

ארמה ברנמן-פיק, פסיכואנליטיקאית מנחה בחברה הבריטית, לשעבר נשיאת החברה. הודרכה אצל ביון ורוזנפלד, ופיתחה נקודת מבט מקורית, בהמשך לחשיבתה התיאורטית של מלני קליין, תוך שימת דגש רב על יחסי ההעברה. אמירתה המפורסמת ביותר הנה כי "יש לאחוז את המטופל בשתי ידיים" – האחת רגישה וקשובה לפגיעות של המטופל, ולחלקים הזקוקים לזמן כדי להבשיל, והשניה – לבטא במילים ברורות את מה שאנו תופסים כאמת הקלינית. ארמה דוגלת בפירושים אותנטיים ומלאים. ספרה "אותנטיות במפגש הפסיכואנליטי", יצא לאור בעברית ב 2022 (תולעת ספרים). הסמינר מתקיים זו השנה השלישית.

רכזת: פרופ' עפרית שפירא-ברמן

ימי ה' (18:30-20:00):

23.03.23 | 09.03.23 | 02.02.23 | 19.01.23 | 08.12.22 | 24.11.22 | 10.11.22
22.06.23 | 08.06.23 | 11.05.23 | 27.04.23

ד"ר ברוס ריס (סמינר תיאורטי-קליני)

פסיכואנליטיקאי מנחה במכון בניו-יורק (IPTAR). חבר סגל (assistant professor) בשתי תוכניות שונות ב NYU (מסלול פרויד עכשווי והמסלול ההתייחסותי), במסגרת תוכנית הפוסט-דוקטורט בפסיכותרפיה ופסיכואנליזה. מאז 2010 הוא חבר בקבוצת המחקר הידועה The Boston Change Study Group. הוא אחראי על מדור ביקורת הספרים ב-International Journal, וכיהן בעבר כחבר מערכת בכתבי עת פסיכואנליטיים ידועים נוספים. מאמריו וספריו מתמקדים בחשיבה האינטר-סובייקטיבית ובוויניקוט, והוא עוסק בעיקר בחקר התגובה הלא-פרשנית.

רכזת: פרופ' עפרית שפירא-ברמן

יומיים מרוכזים בחופשת הסמסטר 2023 | שבת 11.02.23 | שבת 18.02.23
(17:00-12:30)

ד"ר ג'אן-מישל קינודוז (סמינר קריאה פרויד)

קינודוז, תיאורטיקן וקלינאי, זוכה פרס סיגורני היוקרתי (2010), מבכירי הפרשנים של כתבי פרויד. הסמינר הוא סמינר קריאה תאורטי בהשתתפות (כולל הכנה) פעילה של חברי. ות הקבוצה. ספרו הידוע ביותר: "לקרוא את פרויד – גילוי כרונולוגי של יצירתו של פרויד" יהווה את הבסיס לחקירה המלומדת של חברי. ות הקבוצה את הטקסטים של פרויד.

תנאי להשתתפות בסמינר: נכונות להציג באנגלית (כ 20-30 דקות) מאמר של פרויד (מתוך רשימה שישלח ד"ר קינודוז).
בכל מפגש יוצגו שני מאמרים של פרויד על ידי חברות/חברי הקבוצה והדבר יהווה את המצע להרצאה של ד"ר קינודוז.

רכזת: ונסה פרמינגר-רובין

ימי ג' (20:15-21:45):

02.05.23 | 21.03.23 | 07.03.23 | 17.01.23 | 03.01.23 | 06.12.22 | 08.11.22
23.05.23

יסודות בחשיבתו של מלצר (סמינר תיאורטי-קליני)

ארבעה מפגשים (שניים פנים אל פנים, שניים זום)
יכול להיחשב כקורס בחירה בהכשרה.

מלכה נפחן-הירש | אנליטיקאית מנחה מבוגרים

Malka@napchan.com

התאוריה שמלצר מנסח לגבי החיים הנפשיים ממקדת במרכז החיים הנפשיים את האבחנה בין חיים בעלי משמעות נפשית לחיים חסרי משמעות. תרומתו לתיאוריה ולפרקטיקה הפסיכואנליטית צמחה בעיקר מתוך חקירותיו את מושגי הפיצול והאידיאליזציה ואת ההזדהות ההשלכתית של קליין. הוא מדגיש שעיקרה של המטא-פסיכולוגיה הפוסט-קלייניאנית טמון ביחסי הגומלין שבין האספקט הלא-חודרני של ההזדהות ההשלכתית, זו שחשף ביון כצורת תקשורת לא-חודרנית, לבין הפיתוח שלו עצמו את האספקט החודרני שלה. הוא האמין כי הדרך הטובה לתפוס את התפתחות הנפש – ואת התפתחות התהליך הפסיכואנליטי עצמו – היא באמצעות האבולוציה של אופנויות הזדהות שונות, שמגדירות את היחסים שבין העצמי לבין חלקיו השונים ובינם לבין האובייקטים הפנימיים.

התאוריות של ביון בנוגע לקבוצות, לחשיבה ולרגשות מעצבות את הבסיס להתבוננותו של מלצר על התהליכים הנפשיים, ולהמשגתם. בעוד שקליין הדגישה את העיונות בפנטזיה הלא מודעת הילדית, שבאמצעותה מושלך החלק הרע של האישיות, הוסיף ביון נדבך נוסף לפנטזיה, של אם המזמינה את תינוקה להשתמש בנפשה ובשדה כמכל של יכולת החשיבה. הזמנה זו היא הבסיס לממד האסתטי, וממד זה נעשה מרכזי בנקודת מבטו על הפסיכואנליזה.

המושג החדש שלו – הקונפליקט האסתטי – מגלם ביסודו את ההתנסות של התינוק עם השד אחרי הלידה. ואת המפגש הראשון של האדם עם יופיו של העולם. החוויה קונפליקטואלית בבסיסה, מפני שהתינוק לכוד בין ההיקסמות מיופיה החיצוני של האם, יופי שהוא תופס בחושיו, לבין השפעת פנים האם עליו,

פנים שאינו מסוגל לתפוס בחושיו. אם כך, האם האהובה היא אניגמה; היא מקור כל הטוב והיופי שחש התינוק, אך היא גם המקור לרגשות מענים שגורמים לאי-ודאות ולכאב. האם "המסורה היפה והרגילה", הנוכחת, מעוררת תגובה סוערת של אהבה ושנאה וכמיהה עזה להכיר את הפנים המסתורי שלה. מאגד רגשי זה הוא מהות החוויה הרגשית של תפיסת היופי ובסיס לחיים עם משמעות. עובדת חיים בסיסית היא שלא ניתן לדעת את יופיו של האובייקט. הרגש האסתטי מופיע כנקודה של אמת. זוהי תחושה שלפיה הדבר שנמצא מתחת לפני השטח, עמוק בפנים, עומד להתגלות. אבל המרכיב המרכזי של רגש זה הוא העובדה שהדבר לא יתגלה. במובן זה הרגש האסתטי משתלב ומתנגש, ומגלם את החוויה האולטימטיבית של מפגש עם הגבול, שבו טבוע השילוב בין הגלוי והנסתר. חיי הנפש תלויים במפגש עם החוויה הזו, ובעובדה שאת האיכויות האסתטיות יש לפרש מתוכה, באמצעות דמיון יצירתי. אך גם במקרה הטוב לא ניתן לשאת בצורה אחידה את הסקרנות שמתעוררת או את תחושת ההדרה מהידיעה שהיא מכתובה. התנודות בין תחושת פליאה לבין החודרנות שחותרת תחתיה ושדורשת ידיעה, מגדירות את המאבקים ההתפתחותיים בין אופני הזדהות שונים, בין חיים 'תחת כנפי השכינה' של האובייקט המשולב לבין חיים בקלאוסטרם. היכולת להדדיות אסתטית ביחסים שבין האם לתינוקה משפיעה על השתלשלות המאבקים במהלך ההתפתחות הנפשי. היא סוללת את תהליך הלמידה לחיים, ובאנליזה היא מעוררת תקווה להרחבת הדעת וליציאה מהקלאוסטרם שעוקר כל יצירה חדשה.

במפגשים נדון בכמה מכתביו וכן תהיה הצגה קלינית של משתתפי הקורס במפגש 2, 3 ו-4.

המפגשים:

17.02.2023 – 09:00-12:00 פנים אל פנים | **03.03.2023** – 12:00-15:00 זום
24.03.2023 – 12:00-16:00 זום | **02.06.2023** – 12:00-16:00 פנים אל פנים.

רשימת קריאה [בקישור זה](#)

קבוצת קריאה: בילדים

ריכוז:

ציפי מיידלר | טל': 0545-962633 | meidlernz@gmail.com

מאיר ברנד | טל': 0506-917578 | meirbrandpsy@gmail.com

יעל פרי-זהר | טל': 0546-643336 | yaelperizohar@walla.com

מיכל הסל-קומורניק | טל': 0523-729986 | Hk.michal@gmail.com

בשנה הקרובה תוסיף קבוצת הקריאה להעמיק בתיאוריה ובקליניקה הייחודיות בפסיכואנליזה עם ילדים, מזוויות וגישות שונות, בתיאוריה ובטכניקה. מתוך הקריאה והדיון המשותף, תוסיף הקבוצה להיות מסגרת השתייכות לעוסקות. ים בעבודה אנליטית עם ילדים.

הדיון המשותף שלנו יתנהל השנה סביב הספר "פסיכואנליזה של ילדים" מאת מלאני קליין, שתרגומו לעברית יצא לאור השנה. נתמקד בחלקו הראשון של הספר, "הטכניקה של אנליזה בילדים", ומתוך הסוגיות הטכניות והדוגמאות הקליניות העשירות שבשבעת פרקיו, נבקש לצאת לדיון שישמיע את קולן של הגישות והתיאוריות השונות, החשיבה והניסיון הקליני של המטפלות. ים בילדים בקבוצה.

למידה מעבר להכשרה

קבוצת קריאה | ימי שלישי של הפורום, בין 17:00 ל-18:30

קבוצת קריאה: קריאה במאמרים של מלאני קליין וממשיכה

מרכזת: הדר קמפינסקי-שוויצר
טל': 0522-749810 | hadarkem@gmail.com

קבוצת הקריאה של כתבי קליין מתנהלת כקבוצת עמיתים בה מתאפשרת קריאה תלמודית של מאמריה של מלאני קליין תוך קיומו של דיון ער המקשר את חומר הקריאה לעבודה הקלינית. בתחילת השנה נחליט יחד לגבי חומרי הקריאה. בהתאם לרצון המשתתפים, יתכן ונקרא גם מאמרים של ממשיכה של קליין.

קבוצת קריאה: ספרות פסיכואנליטית צרפתית בת זמננו

מנחות:
ד"ר איזבל בן-אמו | טל': 0544-540356 | isabelle123@bezeqint.net
גיזל ורד | טל': 0544-707419 | gisele.vered@gmail.com

השנה אנחנו מציעות להמשיך להעמיק בכתבים של Rene Roussillon, שבהם אנחנו מתמקדים; ובייחוד בספר: Primitve Agony and symbolization 2011 מדובר בספר העוסק במודל חשיבה של הפרעות נרקיסיסטיות והשפעתן על התפתחות תחושת הזהות הסובייקטיבית. מודל זה מציג אינטגרציה מקורית ויצירתית בין המתפתסכולוגיה הפרוידיאנית וחשיבתו הקלינית והתיאורטית של ויניקוט (בעיקר).
הקבוצה מתנהלת מזה שנים רבות במסורת של קריאה תלמודית של הטקסט וניתן מקום לרב-שיח פתוח וחופשי בין המשתתפים.
על מנת לייצר עבודה רציפה ומושקעת חשוב כמובן שהנרשמים יתחייבו להתמיד במשך כל שנת הלימודים.

קבוצת קריאה: פרויד

מרכז: עמנואל עמרמי
טל': 0507-3000412 | amrami.emmanuel@gmail.com

חברי הקבוצה עוסקים במהלך השנים בקריאת הטקסטים של פרויד מתקופות שונות.
הקבוצה בנויה על מודל של לימוד בית-מדרשי, בו מודגש מאמץ של קפדנות נינוחה המכוונת להבין לעומק את חשיבתו של פרויד, להתעכב על כל פרט טקסטואלי שמעורר חקירה ולגלות את מירב המשמעויות הגלומות במאמרים הנלמדים.
היות ומפגשי הקבוצה מתוזמנים לפי ימי הפורום, כך שבמקרה הטוב מתקיימים כשישה-שבעה מפגשים לאורך השנה, מטבע הדברים הטקסטים שהקבוצה בוחרת לקרוא בשנים האחרונות הם יחסית קצרים.
הבחירה נעשית במשותף על ידי כל חברי הקבוצה. השנה אנחנו עוסקים ב"מכים ילד" (1919) ולקראת סיום העבודה על המאמר הזה נחליט מה נלמד בהמשך.
הקבוצה פתוחה לכל עמיתי המכון: המשתתפים בה הם גם עמיתים בהכשרה, גם בוגרי ההכשרה וגם העמיתים הבינתחומיים.

קבוצת קריאה: תיאוריית השדה

מנחים:
גדית אוריין | טל': 0547-994786 | gaditorian@gmail.com
עופר דוברצקי | טל': 0544-988826 | oferdob@gmail.com
איריס לרמן | טל': 0544-784267 | iris.lerman@gmail.com

קבוצת הקריאה שלנו עוסקת בקריאה של מאמרים נבחרים, מתיאוריות השדה השונות ברחי הגלובוס. בשנתיים הראשונות קראנו טקסטים מתיאוריית השדה האיטלקית הפוסט ביוניאנית (פרו וציוטרזה).
השנה התמקדנו בתיאוריית השדה הצפון אמריקאיות (דונאל סטרן ורינגסטרום) ובשנה הבאה נמשיך את ההכרות עם מחברים מהיבשת האמריקאית, הצפונית והדרומית ונשווה עם חבריהם האיטלקיים.

קבוצות קריאה נוספות | לא בימי הפורום

קבוצת קריאה: אזור השרון

מנחה: ד"ר איזבל בן-אמו | טל': 0544-540356 | isabelle123@bezeqint.net

מרכזת:

אילנה שליט | טל': 0546-612432 | ilanaeilati22@gmail.com

מיכל יקיר | טל': 0546-368550 | michal.yakir1@gmail.com

ניפגש לקריאה משותפת בכתבי פריד.

הקבוצה פתוחה לכל חברי המכון.

- המפגשים יערכו אחת לחודש בימי א' מ-20:30-22:00, במושב אלישמע. בתאריכים: 26.02.2023 | 29.01.23 | 25.12.22 | 27.11.22 | 30.10.22 | 26.03.23 | 25.06.23 | 28.05.23 | 30.04.23

קבוצת קריאה: אזור רחובות-נס ציונה

מרכזת: דורית לוי | טל': 0522-787467 | Levin.dorit@gmail.com

ניפגש לקריאה תלמודית משותפת, השנה הנושא הוא: גרין – העמדה הפובית.

הקבוצה פתוחה לכל חברי המכון.

- המפגשים יתקיימו בימי ששי, מ-08:30 עד 10:00, בזום.

קבוצת קריאה בינתחומית

הנחיה: הוועדה הבינתחומית

הקבוצה תתמקד בחשיבה הבינתחומית ותהיה פתוחה לכל חברי המכון.

- המפגשים: פעמיים בסמסטר, לפני ערבי סיום, בימי חמישי, מ-18:15 עד 19:45.

קבוצת לימוד בינתחומית (זום)

מרכזת: ד"ר רקפת אפרת (לבקוביץ') הולצר

טל': 0545-333134 | rakefetlev@gmail.com

קבוצה לעמיתים בינתחומיים בלבד, שמטרתה, מעבר ללימוד המשותף, להוות קבוצת התהוות.

- המפגשים מתקיימים כל השנה בימי הלימודים, ימי שלישי (לא בימי פורום) מ-14:00-15:30.

מחצית שנייה	
לימודים - 1	07.03.2023
לימודים - 2	14.03.2023
לימודים - 3	21.03.2023
פורום	28.03.2022
לימודים - 4	04.04.2023
ערב פסח	06.04.2023 יום ה'
חופשת פסח	11.04.2023
יום השואה לימודים - 5	18.04.2023
יום הזיכרון	25.04.2023
פורום	02.05.2023
לימודים - 6	09.05.2023
ועדת הוראה	11.05.2023 יום ה'
לימודים - 7	16.05.2023
לימודים - 8	23.05.2023
פורום	30.05.2023
לימודים - 9	06.06.2023
לימודים - 10	13.06.2023
לימודים - 11	20.06.2023
פורום	27.06.2023

שיעורי השלמה	06.07.2023
פגישות ועדת הוראה עם הלומדים	
ישיבת מורים	

מחצית ראשונה	
פורום	25.10.2022
בחירות לכנסת	01.11.2022
לימודים - 1	08.11.2022
לימודים - 2	15.11.2022
לימודים - 3	22.11.2022
פורום	29.11.2022
לימודים - 4	06.12.2022
לימודים - 5	13.12.2022
חנוכה לימודים - 6	20.12.2022
פורום	27.12.2022
לימודים - 7	03.01.2023
לימודים - 8	10.01.2023
לימודים - 9	17.01.2023
לימודים - 10	24.01.2023
פורום	31.01.2023
לימודים - 11	07.02.2023

שיעורי השלמה	14.02.2023
פגישות ועדת הוראה עם הלומדים	
ישיבת מורים	

הערות: ביום הפורום, לוח זמנים לעמיתים בהכשרה:
 15:00-16:30: אפשרות לשיעורי השלמה בתאום עם בצלאל ברשטלינג |
 16:30-18:30: טיוטורים | 18:30 - 19:00: התכנסות | 19:00-21:00: פורום.

נספח 2 | שיעורי ליבה ובחירה לפי סמסטר ושעה

סמסטר א', 16:45

פנטזיה לא מודעת, העברה ותיקון - מושגים מרכזיים בתאוריה הקלייניאנית (ליבה | תאוריה).
לידה לחיים נפשיים (ליבה | מהות).
לדעת ולא לדעת: המפגש עם המציאות והכרה בעובדות החיים (ליבה | מהות).
נוכחות ההעדר, נוכחות האחר (ליבה | מהות).

סמסטר א', 20:15

על פסיכואנליזה התייחסותית: על משמעויותיה של "פסיכולוגיה של שני אנשים" בפסיכואנליזה (ליבה | תאוריה).
נקודות מגע (בחירה).
נחש ענק ופרחים (בחירה).
דונלד וויניקוט וההיסטוריה של ההווה: הדרכה וקריאה בת זמננו (בחירה | רק למסלול ילדים).

בחירה | קורס מרוכז - שישה מפגשים בימי שני:
יצירתו של דונלד מלצר: מפגשי עיון במאמריו ובעבודה הקלינית של המשתתפים.

סדנא | יכולה להיחשב חצי קורס בחירה:
המרת התוקפנות.

סמסטר ב', 16:45

פרויד המאוחר (ליבה | תאוריה).
פסיכולוגיית העצמי הפסיכואנליטית - לקרוא תאוריה, לחשוב קליניקה (ליבה | תאוריה).
בין והאזור הפסיכוטי של האישיות (ליבה | תאוריה).
"זו אני החולם שח"? עבודת החלום בפסיכואנליזה (ליבה | מהות).
מכונים על הספה - הלא מודע בקבוצה, בארגון ובחברה (בחירה | חברתי).
השעה הטיפולית כמרחב יצירה (בחירה | בינתחומי).

סמסטר ב', 20:15

קריאה בכתבי וויניקוט (ליבה | תאוריה).
מפגש עם פרויד המוקדם תוך עיון ב"פרויקט" לפסיכולוגיה מדעית (בחירה).
הדו מיניות האנושית - תנועה בין פיצול נוקשה ושבירי לגמישות יצירתית. דיאלוג בין מרכיבי היסוד בהתפתחות נפש האדם (בחירה | מסלול ילדים).
שלושת רגעי המפתח של פרויד (בחירה).

